ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 20.11.2001
COM(2001) 680 τελικό

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

με την οποία εξουσιοδοτούνται τα κράτη μέλη να υπογράψουν για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Κοινότητας τη «Σύμβαση σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση, την εκτέλεση και τη συνεργασία σε θέματα γονικής μέριμνας και μέτρων προστασίας των παιδιών» (σύμβαση της Χάγης του 1996)

(υποβληθείσα από την Επιτροπή)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Στόχος

1. Η «Σύμβαση σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση, την εκτέλεση και τη συνεργασία σε θέματα γονικής μέριμνας και μέτρων προστασίας των παιδιών» (σύμβαση της Χάγης του 1996) συνήφθη στις 19 Οκτωβρίου 1996 στο πλαίσιο της «Διάσκεψης της Χάγης για το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο». Μολονότι η εν λόγω σύμβαση εμπίπτει πλέον εν μέρει στις αρμοδιότητες της Κοινότητας, η ίδια δεν προβλέπει τη δυνατότητα κύρωσής της από την Κοινότητα.

2. Γίνεται ευρέως δεκτό ότι η σύμβαση θα συνέβαλλε αποφασιστικά στην προστασία των παιδιών σε περιπτώσεις που δεν περιορίζονται στην επικράτεια της Κοινότητας και συνεπώς θα συμπλήρωνε εποικοδομητικά την τρέχουσα αλλά και τη μελλοντική κοινοτική νομοθεσία στον συγκεκριμένο τομέα. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή υποβάλλει την παρούσα πρόταση βάσει της οποίας το Συμβούλιο θα εξουσιοδοτήσει κατ' εξαίρεση τα κράτη μέλη εκείνα που υπόκεινται στην κοινοτική νομοθεσία στον συγκεκριμένο τομέα να υπογράψουν τη σύμβαση για λογαριασμό της Κοινότητας.

3. Προκειμένου να διασφαλισθεί η συγκρότηση κοινού χώρου δικαιοσύνης στο εσωτερικό της Κοινότητας, η εξουσιοδότηση τελεί υπό τον όρο, αφενός, της πραγματοποίησης δήλωσης κατά την υπογραφή της σύμβασης και, αφετέρου, της έναρξης διαπραγματεύσεων το συντομότερο δυνατό με σκοπό την προσχώρηση της Κοινότητας.

Συγκρότηση κοινού χώρου δικαιοσύνης στο εσωτερικό της Κοινότητας

4. Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα έχει θέσει ως στόχο τη δημιουργία ενός ουσιαστικού χώρου δικαιοσύνης, που θα βασίζεται στην αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης των δικαστικών αποφάσεων. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Τάμπερε, που πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβριο του 1999, αξίωσε την αυτοδίκαιη αναγνώριση των αποφάσεων σε ολόκληρη την Ένωση, χωρίς να απαιτείται κάποια ενδιάμεση διαδικασία ή να προβάλλονται λόγοι για την άρνηση εκτέλεσης. Για τον σκοπό αυτό, το Συμβούλιο και η Επιτροπή ενέκριναν τον Δεκέμβριο του 2000 πρόγραμμα μέτρων για τη σταδιακή κατάργηση της κήρυξης εκτελεστότητας («exequatur») σε τέσσερις τομείς δράσης[1].

5. Προκειμένου για τις αποφάσεις περί γονικής μέριμνας, οι οποίες εμπίπτουν στον τομέα ΙΙ του προγράμματος αμοιβαίας αναγνώρισης, ο κανονισμός 1347/2000 του Συμβουλίου («κανονισμός των Βρυξελλών ΙΙ») ήδη προβλέπει την αμοιβαία αναγνώριση ορισμένων δικαστικών αποφάσεων οι οποίες εκδίδονται επ' ευκαιρία διαζυγίου ή χωρισμού[2]. Εξάλλου, η πρώτη φάση του προγράμματος αμοιβαίας

---

1 *Πρόγραμμα μέτρων για την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης των αποφάσεων επί αστικών και εμπορικών υποθέσεων*, ΕΕ 2001 C 12/1.

2 *Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1347/2000 του Συμβουλίου της 29ης Μαΐου 2000 περί της διεθνούς δικαιοδοσίας, αναγνώρισης και εκτέλεσης σε γαμικές διαφορές και διαφορές γομικής μέριμνας έναντι των κοινών τέκνων των συζύγων*, ΕΕ 2000 L 160/19. Στον κανονισμό καθορίζονται οι κανόνες που διέπουν τη διεθνή δικαιοδοσία, την αυτοδίκαιη αναγνώριση και την απλουστευμένη εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων που αφορούν γαμικές διαφορές ή διαφορές γονικής μέριμνας για τα κοινά τέκνα των συζύγων και εκδίδονται στο πλαίσιο διαδικασίας με γαμικό αντικείμενο.

αναγνώρισης στον τομέα του οικογενειακού δικαίου συνίσταται στη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής ώστε να συμπεριληφθούν οι τομείς που δεν καλύπτονται από τον κανονισμό των Βρυξελλών ΙΙ, καθώς και σε ένα επιμέρους σχέδιο σχετικά με τα δικαιώματα επικοινωνίας. Σε ό,τι αφορά την πρώτη, η Επιτροπή υπέβαλε στις 6 Σεπτεμβρίου 2001 πρόταση κανονισμού με σκοπό την επέκταση της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης σε όλες της αποφάσεις περί γονικής μέριμνας[3]. Αναφορικά με το προαναφερθέν επιμέρους σχέδιο, το Συμβούλιο εξακολουθεί να εξετάζει τη γαλλική πρωτοβουλία για τα δικαιώματα επικοινωνίας, η οποία υπεβλήθη τον Ιούλιο του 2000[4].

6. Μακροπρόθεσμος στόχος είναι η κατάργηση της κήρυξης εκτελεστότητας για όλες τις αποφάσεις περί γονικής μέριμνας επί τη βάσει μίας σαφούς και συνεκτικής δέσμης κανόνων περί διεθνούς δικαιοδοσίας.

Η σύμβαση της Χάγης του 1996

7. Στη σύμβαση της Χάγης του 1996 προβλέπονται κανόνες για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και την εκτέλεση των μέτρων που αφορούν τη γονική μέριμνα και την προστασία των παιδιών. Η σύμβαση βασίζεται κατά πρώτον στη δικαιοδοσία του συμβαλλόμενου κράτους της συνήθους διαμονής του παιδιού. Η αρμόδια αρχή εφαρμόζει καταρχήν την εγχώριά της νομοθεσία και δύναται να παραπέμψει την υπόθεση σε δικαστήριο το οποίο θεωρεί ως καταλληλότερο για να ασχοληθεί με αυτήν. Οι δικαστικές αποφάσεις αναγνωρίζονται αυτοδικαίως, ενώ τα συμβαλλόμενα κράτη οφείλουν να προβλέπουν μία απλή και ταχεία διαδικασία για την κήρυξη της εκτελεστότητας. Επίσης προβλέπεται μηχανισμός για τη συνεργασία μεταξύ των αρχών.

8. Η σύμβαση συνήφθη στις 19 Οκτωβρίου 1996 στο πλαίσιο της «Διάσκεψης της Χάγης για το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο» και δεν έχει τεθεί ακόμη σε ισχύ. Προς το παρόν, η Κοινότητα δεν είναι μέλος της διάσκεψης της Χάγης. Η Επιτροπή δεν μετέσχε στις σχετικές διαπραγματεύσεις, αλλά ήταν παρούσα με την ιδιότητα του παρατηρητή. Η σύμβαση δεν προβλέπει τη δυνατότητα προσχώρησης σε αυτήν άλλων οντοτήτων πλην κρατών. Μέχρι σήμερα, οι Κάτω Χώρες είναι το μοναδικό κράτος μέλος το οποίο έχει υπογράψει (χωρίς να κυρώσει) τη σύμβαση.

9. Ειδικότερα, σύμφωνα με τη νομολογία AETR του Δικαστηρίου περί εξωτερικής αρμοδιότητας, τα κράτη μέλη δεν έχουν πλέον την ευχέρεια να εγκρίνουν από μόνα τους τη σύμβαση, διότι οι διατάξεις της περί δικαιοδοσίας και εκτέλεσης έχουν συνέπειες για τους κοινούς κανόνες του κανονισμού 1347/2000. Κατά συνέπεια, η σχετική αρμοδιότητα ανήκει από κοινού στην Κοινότητα και στα κράτη μέλη.

10. Η σχέση μεταξύ των κανόνων που περιλαμβάνονται στη σύμβαση και της υφιστάμενης και μελλοντικής κοινοτικής νομοθεσίας καθορίζεται στο άρθρο 52 της σύμβασης, που προβλέπει τα εξής:

---

[3] *Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε θέματα γονικής μέριμνας,* COM (2001) 505 Τελικό.

[4] *Πρωτοβουλία της Γαλλικής Δημοκρατίας με σκοπό την έκδοση κανονισμού του Συμβουλίου για την αμοιβαία αναγνώριση των δικαστικών αποφάσεων που αφορούν δικαιώματα επικοινωνίας με παιδιά*, ΕΕ 2000 C 234/7.

"(1) Η παρούσα σύμβαση δεν θίγει τα τυχόν διεθνή κείμενα στα οποία τα συμβαλλόμενα κράτη είναι μέρη και τα οποία περιλαμβάνουν διατάξεις για θέματα που ρυθμίζονται από την παρούσα σύμβαση, εκτός αν τα κράτη που είναι συμβαλλόμενα μέρη σε ένα τέτοιο κείμενο προβούν σε δήλωση περί του αντιθέτου.

(2) Η παρούσα σύμβαση δεν θίγει τη δυνατότητα ενός ή περισσοτέρων συμβαλλομένων κρατών να συνάπτουν συμφωνίες οι οποίες περιλαμβάνουν, σε σχέση με παιδιά που έχουν τη συνήθη διαμονή τους σε οποιοδήποτε από τα συμβαλλόμενα κράτη της εκάστοτε συμφωνίας, διατάξεις σχετικά με τα θέματα που ρυθμίζονται από την παρούσα σύμβαση.

(3) Οι συμφωνίες που ενδεχομένως συνάπτονται από ένα ή περισσότερα συμβαλλόμενα κράτη σχετικά με θέματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας σύμβασης δεν θίγουν την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας σύμβασης κατά τη σχέση τέτοιων κρατών με άλλα συμβαλλόμενα κράτη.

(4) Οι προηγούμενες παράγραφοι ισχύουν ομοίως για τους ομοιόμορφους νόμους που βασίζονται σε ιδιαίτερους δεσμούς περιφερειακού ή άλλου χαρακτήρα μεταξύ των οικείων κρατών.".

11. Πρέπει ωστόσο να επισημανθεί ότι οι ανωτέρω παράγραφοι δεν συντάχθηκαν με γνώμονα την πιθανότητα αλληλεπίδρασης μεταξύ της σύμβασης και της κοινοτικής νομοθεσίας. Ειδικότερα, παρά το γεγονός ότι την εποχή εκείνη πραγματοποιήθηκαν διαβουλεύσεις προκειμένου να διασφαλισθεί η συνεκτικότητα μεταξύ της σύμβασης της Χάγης του 1996 και της σύμβασης των Βρυξελλών ΙΙ του 1998 (που χρησίμευσε ως πρότυπο για τη μεταγενέστερη θέσπιση του κανονισμού των Βρυξελλών ΙΙ), τούτο συνέβη πριν από την υπαγωγή του τομέα της δικαστικής συνεργασίας στον πρώτο πυλώνα και την ανάπτυξη κοινοτικής πολιτικής στον τομέα της γονικής μέριμνας. Κατά συνέπεια και παρά το γεγονός ότι η παράγραφος 2 συνετάχθη προκειμένου να αποφευχθούν οι αντινομίες με την τότε σύμβαση των Βρυξελλών ΙΙ, η εφαρμογή των παραγράφων 2, 3 και 4 σε περιπτώσεις κοινοτικού χαρακτήρα είναι ένα ζήτημα που επιβάλλεται να ρυθμισθεί[5].

Αποσαφήνιση των ορίων που η σύμβαση θέτει στη δράση της Κοινότητας

12. Κατά την εφαρμογή του άρθρου 52 της σύμβασης σε περιπτώσεις κοινοτικού χαρακτήρα, οι παράγραφοι 2 και 3 είναι δυνατό να ερμηνεύονται σε συνδυασμό με την παράγραφο 4, χάρη στην εξομοίωση των κοινοτικών πράξεων με διεθνείς συμφωνίες. Εντούτοις, εν προκειμένω ανακύπτουν δύο ζητήματα τα οποία χρήζουν διευκρίνισης.

13. Πρώτον, η παράγραφος 2 πρέπει να επιτρέπει στην Κοινότητα να λαμβάνει μέτρα για παιδιά που έχουν τη συνήθη διαμονή τους σε ένα από τα κράτη μέλη. Στην αντίθετη περίπτωση ενδέχεται να θεωρήσει κανείς ότι η Κοινότητα δεν δύναται να λαμβάνει μέτρα για παιδιά που έχουν τη συνήθη διαμονή τους εκτός Κοινότητας. Πλην όμως, κάτι τέτοιο δεν μπορεί να αποτελεί την ορθή ερμηνεία της παραγράφου 2, σε συνδυασμό με την παράγραφο 4.

---

[5] Η παράγραφος 1 δεν έχει σημασία εν προκειμένω, διότι αναφέρεται σε συμφωνίες που υπήρχαν (ή σε νομοθεσία που θεσπίστηκε) πριν από τη σύναψη της σύμβασης (δηλαδή προ του 1996).

14. Ο λόγος είναι ότι οποιοσδήποτε περιορισμός επί της κοινοτικής δράσης μπορεί να αφορά μόνο παιδιά τα οποία δεν έχουν μεν τη διαμονή τους σε ένα κράτος μέλος αλλά διαμένουν σε κάποιο άλλο συμβαλλόμενο κράτος. Οποιαδήποτε διαφορετική ερμηνεία θα υπερέβαινε το πεδίο εφαρμογής της σύμβασης και θα οδηγούσε στο εξής παράλογο αποτέλεσμα: η Κοινότητα και τα κράτη μέλη της δεν θα μπορούσαν πλέον να συνάψουν διεθνή συμφωνία με ένα κράτος το οποίο δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος της σύμβασης του 1996 ως προς παιδιά που διαμένουν στο υπόψη κράτος. Στον βαθμό που ένα κράτος μέλος δεν θα μπορεί πλέον να συνάψει μια τέτοια συμφωνία από μόνο του (δεδομένου ότι οι συμφωνίες αυτού του είδους εμπίπτουν πλέον, τουλάχιστον εν μέρει, στην αρμοδιότητα της Κοινότητας), η ερμηνεία αυτή θα απέκλειε κάθε διεθνή λύση για την προστασία των παιδιών αυτών. (πλην της περίπτωσης της προσχώρησης στη σύμβαση του κράτους της συνήθους διαμονής τους).

15. Δεύτερον, όπως έχει ήδη επισημανθεί, η εφαρμογή του άρθρου 52 σε περιπτώσεις κοινοτικού χαρακτήρα εδράζεται στην εξομοίωση των κοινοτικών πράξεων με διεθνείς συμφωνίες. Ωστόσο, πρέπει να διευκρινισθεί ότι οποιοσδήποτε περιορισμός της κοινοτικής δράσης δεν είναι δυνατό να αφορά τη νομοθετική δραστηριότητα της Κοινότητας. Με άλλα λόγια, επειδή κάθε κράτος μέλος παραμένει ελεύθερο να νομοθετεί σε σχέση με τα παιδιά που δεν διαμένουν στην επικράτειά του, ο κοινοτικός νομοθέτης πρέπει να είναι εξίσου ελεύθερος να θεσπίζει παράγωγη νομοθεσία, σε έναν τομέα που εμπίπτει στις αρμοδιότητες της Κοινότητας, αναφορικά με τα παιδιά που δεν διαμένουν στην Κοινότητα.

16. Με βάση την ανωτέρω συλλογιστική, η Επιτροπή φρονεί ότι η μόνη ορθολογική ερμηνεία του άρθρου 52 σε περιπτώσεις κοινοτικού χαρακτήρα είναι η εξής: προκειμένου για τα παιδιά που δεν διαμένουν σε ένα κράτος μέλος αλλά σε ένα άλλο συμβαλλόμενο κράτος, οι κανόνες της σύμβασης υπερισχύουν της κοινοτικής νομοθεσίας (αν υπάρχει).

17. Προκειμένου να αρθεί κάθε αμφιβολία σχετικά με την ανωτέρω ερμηνεία και να επιτευχθεί μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου, προτείνεται η πραγματοποίηση δήλωσης από τα κράτη μέλη κατά την υπογραφή της σύμβασης, με σκοπό τη διευκρίνιση των ορίων που ισχύουν για την κοινοτική δράση κατά την εφαρμογή του άρθρου 52 σε περιπτώσεις κοινοτικού χαρακτήρα.

Διασφάλιση της εφαρμογής της κοινοτικής νομοθεσίας περί αναγνώρισης και εκτέλεσης

18. Όπως έχει ήδη εξηγηθεί, η ορθή ερμηνεία του άρθρου 52 είναι ότι οι κανόνες της σύμβασης υπερισχύουν της κοινοτικής νομοθεσίας όταν πρόκειται για παιδιά που δεν διαμένουν σε ένα κράτος μέλος αλλά σε κάποιο άλλο συμβαλλόμενο κράτος[6].

19. Πρέπει να αναγνωρίσει κανείς ότι, αναφορικά με τους κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας, η προσέγγιση αυτή είναι δικαιολογημένη διότι αποτελεί στοιχείο της αναγκαίας εξισορρόπησης κατά την κατανομή της δικαιοδοσίας μεταξύ των συμβαλλομένων κρατών. Πιο συγκεκριμένα, μία από τις κύριες λειτουργίες της σύμβασης είναι ακριβώς η οριοθέτηση της δικαιοδοσίας μεταξύ των συμβαλλομένων κρατών. Για τον λόγο αυτό, δεν υπάρχει αμφιβολία για το ότι οι

---

[6] Αντιστοίχως, ο κοινοτικός νομοθέτης αναγνωρίζει στο άρθρο 37 του κανονισμού (ΕΚ) 1347/2000 του Συμβουλίου ότι ο κανονισμός υπερισχύει της σύμβασης «εφόσον το παιδί έχει τη συνήθη διαμονή του σε κράτος μέλος».

κανόνες της σύμβασης σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία υπερισχύουν της κοινοτικής νομοθεσίας στην περίπτωση των παιδιών που διαμένουν σε κάποιο άλλο συμβαλλόμενο κράτος.

20. Σε ό,τι αφορά τους κανόνες περί αναγνώρισης και εκτέλεσης, η υιοθετούμενη λύση υπαγορεύεται από μια σειρά διαφορετικών λόγων.

21. Η εφαρμογή των κανόνων της σύμβασης, αντί των κοινοτικών κανόνων, για την αναγνώριση και εκτέλεση σε ένα κράτος μέλος αποφάσεων που έχουν ληφθεί σε άλλο κράτος μέλος θα παρεμπόδιζε, έστω και σε εξαιρετικά περιορισμένο αριθμό περιπτώσεων, την πλήρη εφαρμογή του προγράμματος αμοιβαίας αναγνώρισης[7]. Αυτή τούτη η ουσία του προγράμματος αμοιβαίας αναγνώρισης είναι ότι όλες οι αποφάσεις που λαμβάνονται σε ένα κράτος μέλος μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα στο εσωτερικό της Κοινότητας βάσει κοινού συστήματος κανόνων, οι οποίοι προβλέπεται να απλουστευθούν σταδιακά, μέχρι την κατάργηση της κήρυξης εκτελεστότητας. Αξίζει να σημειωθεί ότι, με βάση την τρέχουσα κοινοτική νομοθεσία, οι εν λόγω κοινοί κανόνες περί αναγνώρισης και εκτέλεσης ισχύουν ανεξάρτητα από το εάν οι κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας θεσπίζονται σε επίπεδο Κοινότητας ή με παραπομπή στην εθνική νομοθεσία[8]. Για τον λόγο αυτό, είναι επιτακτική ανάγκη να εξευρεθεί μία λύση ο οποία να επιτρέπει την κυκλοφορία στο εσωτερικό της Κοινότητας και βάσει της κοινοτικής νομοθεσίας περί αναγνώρισης και εκτέλεσης όλων των αποφάσεων που λαμβάνονται δυνάμει της σύμβασης σε ένα κράτος μέλος. Η προσεχής κατάργηση της κήρυξης εκτελεστότητας θα καταστήσει ακόμη πιο αναγκαία την εξεύρεση μιας τέτοιας λύσης.

22. Η κατάστρωση μιας τέτοιας λύσης δεν είναι κατ' ανάγκη δυσχερής, δεδομένου ότι ευθυγραμμίζεται πλήρως με τον στόχο της σύμβασης να διευκολυνθούν η αναγνώριση και η εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων, ενώ οι εκεί προβλεπόμενοι λόγοι μη αναγνώρισης δεν έχουν αναγκαστικό χαρακτήρα[9]. Κατ' επέκταση, η

---

7 Επί παραδείγματι, ένα κράτος μέλος που είναι συμβαλλόμενο μέρος της σύμβασης θα μπορούσε να λάβει απόφαση περί γονικής μέριμνας για ένα παιδί που έχει τη συνήθη διαμονή του σε άλλο συμβαλλόμενο μέρος το οποίο δεν είναι κράτος μέλος επί τη βάσει του άρθρου 10 της σύμβασης (διεθνής δικαιοδοσία του δικαστηρίου του διαζυγίου) ή των άρθρων 8 και 9 (παραπομπή μιας υπόθεσης σε ένα δικαστήριο που ενδείκνυται περισσότερο για την εκδίκασή της). Λαμβάνοντας υπόψη τη συνήθη διαμονή του παιδιού σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος, η απόφαση αυτή που έχει ληφθεί σε ένα κράτος μέλος θα αναγνωρίζεται και θα εκτελείται εν συνεχεία σε άλλο κράτος μέλος όχι βάσει της κοινοτικής νομοθεσίας αλλά βάσει των κανόνων της σύμβασης. Αυτό σημαίνει ότι η απόφαση υπόκειται σε αναθεώρηση όσον αφορά τη δικαιοδοτική της βάση σύμφωνα με τους κανόνες της σύμβασης, ενώ η εφαρμογή του καθεστώτος που προβλέπει ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1347/2000 θα απέκλειε την αναθεώρηση αυτή. Εξάλλου, οι αντινομίες μεταξύ των δύο καθεστώτων θα οξύνονταν ακόμη περισσότερο στο μέλλον, όταν θα έχει καταργηθεί η κήρυξη της εκτελεστότητας μεταξύ κρατών μελών, ενώ μερικές αποφάσεις θα εξακολουθούν να υπόκεινται στο καθεστώς που καθορίζεται στη σύμβαση.

8 Παραδείγματος χάρη, οι κανόνες περί αναγνώρισης και εκτέλεσης του κανονισμού (ΕΚ) 1347/2000 του Συμβουλίου είναι επίσης εφαρμοστέοι όταν η διεθνής δικαιοδοσία καθορίζεται βάσει της εθνικής νομοθεσίας κατ' εφαρμογή του άρθρου 8. Αντιστοίχως, οι κανόνες περί αναγνώρισης και εκτέλεσης του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου είναι εφαρμοστέοι όταν ο εναγόμενος δεν διαμένει σε ένα κράτος μέλος και η διεθνής δικαιοδοσία καθορίζεται βάσει της εθνικής νομοθεσίας κατ' εφαρμογή του άρθρου 4. Αντιστοίχως, βασική επιδίωξη κατά τις υπό εξέλιξη διαπραγματεύσεις σχετικά με διεθνείς συμβάσεις είναι η διασφάλιση της εφαρμογής μεταξύ κρατών μελών της κοινοτικής νομοθεσίας περί αναγνώρισης και εκτέλεσης, με τη θέσπιση ρήτρας αποσύνδεσης.

9 Το άρθρο 23 της σύμβασης προνοεί ότι η αναγνώριση είναι αυτόματη και καθορίζει μια σειρά λόγων βάσει των οποίων επιτρέπεται να μη γίνει δεκτή η αναγνώριση. Σύμφωνα με το άρθρο 26, τα

εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων που περιστέλλουν περαιτέρω τους λόγους μη αναγνώρισης και απλουστεύουν την εκτέλεση μεταξύ κρατών μελών θα συνέβαλλαν στην επίτευξη των στόχων της σύμβασης.

23. Επί τη βάσει του προεκτεθέντος σκεπτικού, η Κοινότητα είναι σκόπιμο να αρχίσει το ταχύτερο δυνατό διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο της Διάσκεψης της Χάγης. Ο στόχος είναι διττός. Πρώτον, να διασφαλισθεί η εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας σε όλες τις περιπτώσεις όπου τίθεται θέμα αναγνώρισης και εκτέλεσης σε ένα κράτος μέλος αποφάσεων που έχουν εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος. Δεύτερον, να καταστεί δυνατή η προσχώρηση της Κοινότητας, όχι μόνο γιατί η λύση αυτή είναι η θεσμικώς ενδεδειγμένη, αλλά κι επειδή έτσι θα καταδειχθεί στον υπόλοιπο κόσμο η αξία που η Κοινότητα αποδίδει στη συγκεκριμένη σύμβαση.

Η πρόταση της Επιτροπής

24. Η Επιτροπή έχει καταγράψει την ευνοϊκή γνώμη των κρατών μελών που διαπραγματεύτηκαν τη σύμβαση όσον αφορά την αξία της για την προστασία των παιδιών, καθώς επίσης το αίτημά τους για την ανάληψη κοινοτικής δράσης προκειμένου η σύμβαση να τεθεί σε ισχύ χωρίς χρονοτριβή.

25. Αδιαμφισβήτητα, απώτερος στόχος είναι η προσχώρηση της Κοινότητας στη σύμβαση. Για τον σκοπό αυτό, η Κοινότητα θα αρχίσει το ενωρίτερο δυνατό διαπραγματεύσεις με σκοπό την προσχώρηση και τη διασφάλιση της συγκρότησης κοινού χώρου δικαιοσύνης, που επιτάσσει τη δυνατότητα κυκλοφορίας στο εσωτερικό της Κοινότητας βάσει κοινού συστήματος κανόνων όλων των αποφάσεων που εκδίδονται σε ένα κράτος μέλος.

26. Προς το παρόν, επειδή σήμερα η σύμβαση προβλέπει ότι μόνο κράτη μπορούν να προσχωρήσουν σε αυτήν, η Επιτροπή προτείνει να εξουσιοδοτήσει το Συμβούλιο τα κράτη μέλη εκείνα που υπόκεινται στην κοινοτική νομοθεσία στον συγκεκριμένο τομέα να υπογράψουν τη σύμβαση για λογαριασμό της Κοινότητας.

27. Η παρέκκλιση αυτή από τον συνήθη τρόπο άσκησης της κοινοτικής αρμοδιότητας, σύμφωνα με το άρθρο 300 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, μπορεί να δικαιολογηθεί κατ' εξαίρεση με βάση την αξία της σύμβασης για την προστασία των παιδιών και το γεγονός ότι επιβάλλεται να τεθεί σε ισχύ η σύμβαση το ταχύτερο δυνατό. Η απόφαση αυτή πρέπει, ωστόσο, να εξακολουθήσει να έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και να μην αποτελέσει κατά κανένα τρόπο προηγούμενο για το μέλλον.

28. Συγχρόνως, τα κράτη μέλη είναι σκόπιμο να προβούν σε δήλωση κατά τον χρόνο της υπογραφής προκειμένου να διευκρινίζονται τα όρια που η σύμβαση θέτει στη δράση της Κοινότητας, όπως εξηγείται στις ανωτέρω παραγράφους 12-17.

29. Η παρούσα απόφαση θα επιτρέψει συνεπώς στα κράτη μέλη να προβούν σε όλες τις αναγκαίες προετοιμασίες για την κύρωση χωρίς περαιτέρω χρονοτριβή. Επιπλέον, θα μπορούσαν να μελετηθούν ρυθμίσεις για μία από κοινού υπογραφή, προκειμένου να καταδειχθεί στον υπόλοιπο κόσμο η αξία που η Κοινότητα αποδίδει στη σύμβαση.

συμβαλλόμενα μέρη οφείλουν να εφαρμόζουν απλή και ταχεία διαδικασία για τη δήλωση της εκτελεστότητας ή της καταχώρησης. Οι προβλεπόμενοι λόγοι απόρριψης είναι οι ίδιοι.

30. Σύμφωνα με το πρωτόκολλο για τη θέση της Δανίας το οποίο επισυνάπτεται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η Δανία δεν υπόκειται στις διατάξεις του κανονισμού 1347/2000, ούτε είναι υποχρεωμένη να τις εφαρμόζει. Κατά συνέπεια, η Δανία είναι ελεύθερη να αποφασίσει αν θα εγκρίνει τη σύμβαση της Χάγης του 1996. Ωστόσο, το καθήκον συνεργασίας που προβλέπεται στο άρθρο 10 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας έχει ως συνέπεια να είναι υποχρεωτική η διεξαγωγή διαβουλεύσεων για το συγκεκριμένο θέμα με τα υπόλοιπα κράτη μέλη στο πλαίσιο του Συμβουλίου.

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

με την οποία εξουσιοδοτούνται τα κράτη μέλη να υπογράψουν για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Κοινότητας τη «Σύμβαση σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση, την εκτέλεση και τη συνεργασία σε θέματα γονικής μέριμνας και μέτρων προστασίας των παιδιών» (σύμβαση της Χάγης του 1996)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 61 σημείο γ), το άρθρο 67 παράγραφος 1 και το άρθρο 300,

την πρόταση της Επιτροπής[10],

Εκτιμώντας τα εξής:

(1) Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα καταβάλλει προσπάθειες για την εγκαθίδρυση ενός κοινού χώρου δικαιοσύνης, βασισμένου στην αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης των δικαστικών αποφάσεων.

(2) Η «Σύμβαση σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση, την εκτέλεση και τη συνεργασία σε θέματα γονικής μέριμνας και μέτρων προστασίας των παιδιών», η οποία συνήφθη στις 19 Οκτωβρίου 1996 στο πλαίσιο της Διάσκεψης της Χάγης για το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο, παρουσιάζει μεγάλη χρησιμότητα για την προστασία των παιδιών σε διεθνές επίπεδο. Για τον λόγο αυτό είναι ευκταίο να τεθούν σε εφαρμογή οι διατάξεις της το συντομότερο δυνατό.

(3) Η αρμοδιότητα για την έγκριση της σύμβασης ανήκει εν μέρει στην Κοινότητα και εν μέρει στα κράτη μέλη.

(4) Η σύμβαση δεν επιτρέπει την προσχώρηση σε αυτήν της Κοινότητας.

(5) Προκειμένου να διασφαλισθεί η συγκρότηση κοινού χώρου δικαιοσύνης στο εσωτερικό της Κοινότητας, πρέπει να αποσαφηνισθούν τα όρια που η σύμβαση θέτει στην κοινοτική δράση

(6) Την παρούσα απόφαση θα ακολουθήσει άλλη σχετικά με το θέμα της κύρωσης.

(7) Η Κοινότητα θα επιδιώξει το ενωρίτερο δυνατό τη διαπραγμάτευση πρωτοκόλλου για την προσχώρησή της και για τη διασφάλιση της εφαρμογής της κοινοτικής νομοθεσίας περί αναγνώρισης και εκτέλεσης στο εσωτερικό της Κοινότητας.

---

[10] ΕΕ C , , σελ. .

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Το Συμβούλιο παρέχει στα κράτη μέλη την εξουσία να υπογράψουν τη «Σύμβαση σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση, την εκτέλεση και τη συνεργασία σε θέματα γονικής μέριμνας και μέτρων προστασίας των παιδιών», που συνήφθη στις 19 Οκτωβρίου 1996, υπό τον όρο της πραγματοποίησης της δήλωσης που παρατίθεται στο παράρτημα της παρούσας απόφασης και υπό τον όρο της μεταγενέστερης σύναψής της.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στα κράτη μέλη, εξαιρουμένης της Δανίας.

Βρυξέλλες, [ημερομηνία]

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Δήλωση

Τα κράτη μέλη, κατά την υπογραφή της σύμβασης, προβαίνουν στην ακόλουθη δήλωση:

«Τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας έχουν εξουσιοδοτηθεί για λογαριασμό της Κοινότητας να δηλώσουν ότι δέχονται να υπόκεινται στις διατάξεις της σύμβασης οι οποίες εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Κοινότητας. Κατά συνέπεια, σύμφωνα με το άρθρο 52 της σύμβασης, η σύμβαση υπερισχύει της κοινοτικής νομοθεσίας όσον αφορά τα παιδιά που δεν έχουν τη συνήθη διαμονή τους σε ένα κράτος μέλος αλλά σε ένα άλλο συμβαλλόμενο κράτος.

Το ενωρίτερο δυνατό, θα γίνουν οι αναγκαίες ενέργειες για την έναρξη διαπραγματεύσεων με σκοπό τη σύναψη πρωτοκόλλου της σύμβασης με τον οποίο θα καταστεί δυνατή η προσχώρηση της Κοινότητας και θα διασφαλισθεί η εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας για την αναγνώριση και εκτέλεση σε ένα κράτος μέλος αποφάσεων που έχουν εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος.

Κατά την έννοια της παρούσας δήλωσης, με τον όρο «κράτη μέλη» νοούνται τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας τα οποία υπόκεινται σε κοινούς κανόνες στους τομείς που καλύπτει η σύμβαση.».